

"תהילים פרק קו מול תהילים פרק קז"

מאת: זילברמן ראובן

reuven49@walla.co.il

כל מה שנכתב במאמר זה, הוא על דעתי בלבד.

כתיבת ההשוואה היא לא תוצאה אקראית של חיפוש. כיצד הגעתי לשני פרקים אלו קו' קז'. הוא משהו מעבר להבנתי. משהו מלמעלה כוון אותי לשני הפרקים לערוך את ההשוואה.

שבוע של קריאת פרשת שמות. קראתי גם את תהילים פרק קו' ופרק קז' אין כאן מיקריות.

שמתי לב שבתוך פרשת שמות ישנן מספר משפטים שבתוכן שזורות מילים שמופיעות גם בשני פרקי תהילים קו' קז'.

במילים האלו שנמצאות בשני הפרקים הביאו אותי להעמיק בפרקים לכן כתבתי את ההשוואה. המילים יופיע בהמשך המאמר.

תהילים פרק קז

א תללו-יה: הודו ליהוה כי-טוב-- כי לעולם חסדו.

ב מי--מלל, גבורות יהוה; ושמיע, כל-תהלתו.

ג אשרי, שמרי משפט; עשה צדקה בכל-עת.

ד זכרני יהוה, ברצון עמך; פקדני, בישועתך.

ה לראות, בטובת בחיריך-לשמח, בשמחת גונך; להתהלל, עם-נחלתך.

ו חטאנו עם-אבותינו; העוינו הרשענו.

ז אבותינו במצרים, לא-השכילו נפלאותיך לא זכרו, את-רב חסדך; וזמרו על-זים בים-סוף.

ח ויושיעם, למען שמו-- להודיע, את-גבורתו.

ט ויגער בים-סוף, ויחרב; ויוליכם בתהמות, כמדבר.

י ויושיעם, מיד שונא; ויגאלם, מיד אויב.

יא ויכסו-מים צריהם; אחד מהם, לא נותר.

יב ויגמיוו בדבריו; ישירו, תהלתו.

יג מהרה, שכחו מעשיו; לא-חפו, לעצתו.

יד ויתאוו תאוה, במדבר; וינסו-אל, בישיומו.

טו ויתן להם, שאלתם; וישלח רזון בנפשם.

טז ויקנאו למשה, במחנה; לאהרן, קדוש יהוה.

יז תפתח-ארץ, ותבלע דתן; ותכס, על-עדת אבירם.

יח ותבער-אש בעדתם; להבה, תלהט רשעים.

יט יעשו-עגל בחרב; וישתחוו, למסכה.

כ וימירו את-קבוצם; בתבנית שור, אכל עשב.

כא שכחו, אל מושיעם-- עשה גדלות במצרים.

כב נפלאות, בארץ חם; נוראות, על-ים-סוף.

כג ויאמר, להשמידם-לולי, משה בחירו-עמד בפרץ לפניו; להשיב חמתו, מהשחית.

כד וימאסו, בארץ חמדה; לא-האמינו, לדברו.

כה וירגזו באהליהם; לא שמעו, בקול יהוה.

כו וישא דו להם-- להפיל אותם, במדבר.

כז ולהפיל זרעם, בגוים; ולזרותם, בארצות.

כח ויצמדו, לבבל פעור; ויאכלו, זבחי מתים.

כט ויכעיסו, במעלליהם; ותפרץ-בם, מגפה.

ל ויעמד פינחס, ויפלל; ותעצר, המגפה.

לא ותחשב לו, לצדקה; לדר ודר, עד-עולם.

לב ויקציפו, על-מי מריבה; וזרע למשה, בעבורם.

לג כי-המרו את-רוחו; ויבטא, בשפתיו.

לד לא-השמידו, את-העמים-- אשר אמר יהוה להם.

לה ויתערבו בגוים; וילמדו, מעשיהם.

לו ויעבדו את-עצביהם; ויהיו להם למוקש.

לז ויזבחו את-בניהם, ואת-בנותיהם-- לשדים.

לח וישפכו דם נקי, דם-בניהם ובנותיהם-אשר זבחו, לעצבי כנעו; ותחנף הארץ, בדמים.

לט ויטמאו במעשיהם; ויזנו, במעלליהם.

מ ויחר-אף יהוה בעמו; ויתעב, את-נחלתו.

מא ויתנם ביד-גוים; וימשלו בהם, שנאיהם.

מב וילחצום אויביהם; ויכנעו, תחת ידם.

מג פעמים רבות, יצילים; והמה, זמרו בעצתם; וימכו, בעונם.

מד וירא, בצר להם-- בשמעו, את-רנתם.

מה ויזכר להם בריתו; וינחם, קרב חסדו.

מו ויתן אותם לרחמים-- לפני, כל-שויביהם.

מז השיענו, יהוה אלהינו, וקבצנו, מן-הגוים; להדות, לשם קדש; להשתבם, בתהלתך

מח ברך יהוה אלהי ישראל, מן-העולם ועד העולם- ואמר כל-העם אמן:

הללו-יה.

תהילים פרק קז

א הודו ליהוה כי-טוב: כי לעולם חסדו.

ב לאמרו, גאולי יהוה-- אשר גאלם, מיד-צר.

ג ומארכות, קבצם: ממזרח וממערב; מצפון ומזר.

ד תעו במדבר, בשימון דרך; עיר מושב, לא מצאו.

ה רעבים גם-צמאים-- נפשם, בהם תתעטף.

ו ויצעקו אל-יהוה, בצר להם; ממצוקותיהם, יצילים.

ז ויזריכם, בדרך שךה-- ללכת, אל-עיר מושב.

ח יודו ליהוה חסדו; ונפלאותיו, לבני אדם.

ט כי-השביע, נפש שקקה; ונפש רעבה, מלא-טוב.

י ישבי, חשך וצלמות; אסירי עני וברזל.

יא כי-המרו אמרי-אל; ועצת עליון נאצו.

יב ויכנע בעמל לבם; כשלו, ואין עזר.

יג ויצעקו אל-יהוה, בצר להם; ממצוקותיהם, יושיעם.

יד יוציאם, מחשך וצלמות; ומוסרותיהם ינתק.

טו יודו ליהוה חסדו; ונפלאותיו, לבני אדם.

טז כי-שבר, דלתות נחשת; וברחי ברזל גדע.

יז אולים, מדרך פשעם; ומעולותיהם, יתענו.

יח כל-אכל, תתעב נפשם; ויגיעו, עד-שערי מות.

יט ויצעקו אל-יהוה, בצר להם; ממצוקותיהם יושיעם.

כ ישלח דברו, ויורפאם; וימלט, משחיתותם.

כא יודו ליהוה חסדו; ונפלאותיו, לבני אדם.

כב ויזבחו, זבחי תודה; ויספרו מעשיו ברנה.

כג יורדי הים, באניות; עשי מלאכה, במים רבים.

כד המה ראו, מעשי יהוה; ונפלאותיו, במצולה.

כה ויאמר-וישמד, רוח סערה; ותרומם גליו.

כו יעלו שמים, ירדו תהומות; נפשם, ברעה תתמוגג.

כז יחוגו ויגעו, בשכור; וכל-חכמתם, תתבלע.

כח ויצעקו אל-יהוה, בצר להם; וממצוקותיהם, יוציאם.

כט יקם סערה, לדממה; ויחשו, גליהם.

ל וישמחו כי-ישתקו; וינחם, אל-מחוץ חפצם.

לא יודו ליהוה חסדו; ונפלאותיו, לבני אדם.

לב וירוממוהו, בקהל-עם; ובמושב זקנים יתלוחו.

לג ישם נהרות למדבר; ומצאי מים, לצמאון.

לד ארץ פרי, למלחה; מרעת, יושבי בה.

לה ישם מדבר, לאגם-מים; וארץ ציה, למצאי מים.

לו ויושב שם רעבים; ויכוננו, עיר מושב.

לז ויזרעו שדות, ויטעו כרמים; ויעשו, פרי תבואה.

לח ויברכם וירבו מאד; ובהמתם, לא ימעוט.

לט וימעטו וישחו-- מעצר רעה ויגון.

מ שפך בוז, על-נדיבים; ויתעם, בתהו לא-דרך.

מא וישגב אביון מעוני; וישם פצאון, משפחות.

מב יראו ישרים וישמחו; וכל-עולה, קפצה פיה.

מג מי-חכם וישמר-אלה; ויתבוננו, חסדי יהוה.

להלן ציטטות של אנשים וחו"ל שכתבו על תהילים ופרקים קו' קז'.

ציטטה "דוד המלך ועוצמת התהילים מאת הרבנית שלומית גד זצ"ל

דוד המלך חיבר ואמר את התהילים בעתות ייסורים וכאשר היה נרדף, וגם בימיו הטובים יותר ובמשך כל שנות חייו. דוד המלך כתב את כל מזמורי התהילים ברוח הקודש ובלשון יחיד, והיה כשליח ציבור של כל העם היהודי לכל הדורות. דוד המלך אף פעם לא התייחס ותמיד ביקש על כל עם ישראל לדורותיו את כל מה שביקש לעצמו בתמימותו, צדקתו, סבלו, תקוותו ואמונתו העצומה בקב"ה..... דוד המלך התפלל בתהילים על כל המאורעות אשר יעברו על ישראל בגלות, שיהא לישראל קיום ברוחניות ובגשמיות, ושכל אדם מישראל האומר תהלים יהיה כאילו יצא מפי דוד המלך בעצמו. דוד המלך התפלל שכאשר ישראל יאמרו תהלים, יהיו שפתותיו דובבות בקבר. ואמרו חז"ל: דוד המלך אמר את המזמורים וכתב את ספר התהילים ועל שמו נקרא ספר התהילים, למרות שחלק מהמזמורים בתהילים נאמרו על ידי עשרה צדיקים."

המאמר

ציטטה "אוצרות ספר תהילים מאת יצחק אהרון ראש מרכז חכמה

ישנם הסוברים כי כנראה חז"ל ראו במזמורים א-ב, ט-י, קו' - קז' - מזמור אחד."

אכן יש צדק חלקי ברעיון המרכזי של פרקים קו' קז' הם מזמור אחד. בשני הפרקים.

אלוהים מציל ומושיע את עם ישראל בכל מצב.

במעמד הר סיני לאחר מעשה העגל ושבירת לוחות הברית נאמר

"**יהוה יהוה אל רחום וחנון ארך אפים ורב חסד ואמת נוצר חסד לאלפים נושא עוון ופשע וחסא ונקה.. וסלחת לעווננו ולחטאינו ונחלתנו.**" זהו הרעיון המרכזי בשני הפרקים.

ישנו הבדל מהותי בין שני הפרקים ועל כך המאמר.

פרק קו': אלוהים הוא היוזם. **פרק קז':** אלוהים נענה לזעקת עם ישראל.

פרק קו: כולו מספר שאלוהים הוא היוזם והפועל לעזרת עם ישראל. וכן משה אהרון ופנחס מבקשים ומתחננים.

עם ישראל חוטא לכל אורך יציאתו ממצרים. אלוהים אינו מתיחס לחטאים.

"**ויושיעם, למען שמו- להודיע, את-גבורתו:**" " **מי-חכם וישמר-אלה; ויתבוננו, חסדי יהוה.**"

בתחילת הפרק דוד כותב באופן אישי בלשון גוף ראשון. " **זכרני יהוה, ברצון עמך; פקדני, בישועתך.**"

עובר לשפת רבים " **חטאנו עם-אבותינו; העונו הרשענו.**"

וממשיך את כל הפרק בגוף שלישי וכותב על חטאי עם ישראל.

להלן מילים להוכחה.

"**לא זכרו, את-רב חסדיך.... שכחו מעשיו... ויקנאו למשה... יעשו-עגל.... שכחו, אל מושיעם.....**

וימאסו, בארץ חמדה.... וירגו באהליהם... ויתערבו בגוים.... ויזבחו את-בניהם."

סיום הפרק כתוב.

"**פעמים רבות, יצילים: והמה, נמרו בעצתם; וימכו, בעונם. וירא, בצר להם- בשמעו, את-רנתם. ויזכר להם בריתו; וינחם, קרב חסדו. ויתן אותם לרחמים- לפני, כל-שוביהם."**

המילים המודגשות מוכיחות שזו יוזמה אלוהית להצלה. אף אחד לא פונה לעזרה.

פרק קז: פרק תהילה ותפארת למעשי אלוהים. אלוהים נענה לזעקת עם ישראל.

"**הזו ליהוה כי-טוב: פי לעולם חסדו. יאמרו, גאולי יהוה-- אשר גאלם, מיד-צר. ומארצות, קבצם: ממזרח וממערב; מצפון ומים."**

עם ישראל חוטא לכל אורך זמן קיומו " **כי-המרו אמרי-אל; ועצת עליון נאצו.**" כתוצאה מחטאים הם מאבדים את דרכם הרוחנית

והגשמית וישנה מצוקה. אין בפרק שום הפניה או הדגשה לפרק זמן בהיסטוריה של בני ישראל, פרק כללי.

לעומת **פרק קו** יש בו נקודות זמן בהסטוריה של בני ישראל.

פרק קז בכל פעם שיוצאת זעקת עזרה לאלוהים הוא מצילם.

המשפט. "**ויצעקו אל-יהוה, בצר להם; ממצוקותיהם, יצילים.**" מופיע 4 פעמים.

הפרק מסיים.

" **יראו ישרים וישמחו; וכל-עולה, קפצה פיה. מי-חכם וישמר-אלה; ויתבוננו, חסדי יהוה "**

סיכום: אם נפתח את שני הפרקים ונכנס יותר לעומק, נשים לב שישנם מילים מיוחדות שאני קורא להם "שפת אלוהים".

אלו מילים שאנו מבינים את משמעות המילים. אך לא מסוגלים להבין את מהות המילה וכיצד היא פועלת זו מילה אלוהית.

דוד השתמש במילים אלו מהתורה ויצק להם תוכן בשני הפרקים הנפלאים.

המילים: פרק קו " **וירא, בצר להם-- בשמעו, את-רנתם. ויזכר להם בריתו; וינחם, קרב חסדו.**

פרק קז " **ויצעקו אל-יהוה, בצר להם"** השאלה איך נראת או נשמעת זעקה כזו?

מקור המילים בתורה.

"**ויהי בימים הרבים ההם, וימת מלך מצרים, ויאנחו בני-ישראל מן-העבדה, ויצעקו; ותעל שועתם אל-האלהים, מן-העבדה. וישמע**

אלהים, את-נאקתם; ויזכר אלהים את-בריתו, את-אברהם את-יצחק ואת-יעקב. וירא אלהים, את-בני ישראל; וידע, אלהים" ספר שמות

"**וינחם יהוה** פי עשה את האדם בארץ ויתעצב אל לבו". בראשית ו'